

Opmeer stapt af van strikte B-kwaliteit voor bomen en groen

Herman Wevers

‘Door naar buiten te gaan, kun je meten én zien wat A-, B- en C-kwaliteit betekent’

In de gemeente Opmeer gold een bomenbeleidsplan waarin voornamelijk B-kwaliteit werd vereist voor bomen en groen. De buitendienst van de gemeente moest het beheer op die manier uitvoeren, en college en raad waren ervan overtuigd dat het groen volgens kwaliteitsniveau B onderhouden werd. Dat was niet het geval. Na een buitenexcursie bleek dat niet een probleem, maar juist de oplossing, vertelt Herman Wevers, directeur van Alles over Groenbeheer, die de gemeente begeleidt bij het maken en uitvoeren van de plannen.

Auteur: Hanneke Tax

‘Traditioneel worden in groenplannen beleid en beheer met elkaar verweven. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat wat er in het beleid is geformuleerd ook in de praktijk uitvoerbaar is. Maar beheerders zien dat de praktijk soms vraagt om passende oplossingen die niet precies kloppen met het beleid.’ Alles over Groenbeheer was betrokken bij het maken van een nieuw groenplan voor Opmeer.

Wevers: ‘In het nieuwe groenplan onderscheiden we beleid, beheer en uitvoering. Het beleidsplan is opgesteld voor de komende tien jaar; daarin worden de belangrijkste uitgangspunten en doelstellingen beschreven. Dan is er het beheersplan, waarin kaders voor het beheer zijn gesteld voor een termijn van ongeveer vier jaar. Met daarbij een kostenplaatje voor de beheersmaatregelen die op de planning staan. Tot slot is er nog

een werkplan voor het komende jaar. Daarin worden de werkzaamheden benoemd die volgens het beheersplan uitgevoerd moeten worden. In deze opzet krijgt het beheer meer ruimte om te variëren met de beeldkwaliteit als de situatie daarom vraagt; de kwaliteit wordt niet op één niveau voorgeschreven.’

Tienduizend bomen

‘Het kostenplaatje is belangrijk voor Opmeer, omdat de gemeente recent veel meer bomen in beheer heeft gekregen’, vertelt Wevers. ‘Nu zijn dat er 10.000, behoorlijk veel voor een relatief kleine gemeente. Voorheen waren dat er slechts 4500, maar het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft 5500 bomen overgedragen aan de gemeente omdat boombeheer niet hun expertise is. Voor de gemeente betekent dat flink hogere kosten, maar dankzij het nieuwe groenplan is daar zicht op en kan er ook beter op gestuurd worden.’

‘In deze opzet krijgt het beheer meer ruimte om te variëren met de beeldkwaliteit als de situatie daarom vraagt’

Klimaatadaptatie

Het nieuwe groenplan heeft niet alleen een andere opzet, maar is ook inhoudelijk vernieuwd, vertelt Wevers: ‘Klimaatadaptatie en biodiversiteit kwamen niet duidelijk aan de orde in het vorige plan. Dat zijn in het nieuwe plan belangrijke punten, die ook invloed hebben op de keuzes die worden gemaakt. Een sobere toepassing van beheer op B-kwaliteit is bijvoorbeeld goedkoop, maar biedt nauwelijks kansen voor meer biodiversiteit of klimaatadaptatie. Door beheerders meer keuzeruimte te geven, kan per situatie beter bepaald worden wat de beste beheersvorm is volgens de uitgangspunten van het beleid.’

Aanvaardbaar beeld

Belangrijk voor het bomen- en groenbeleid is draagvlak in het gemeentebestuur. Voor een groenplan nieuwe stijl moest dat nog wel verworven worden. ‘Als er in het plan bijvoorbeeld gesproken wordt over een aanvaardbaar boombeeld, hoe ziet dat beeld er dan uit? In het college van B en W en de raad heerste het idee dat B-kwaliteit volstaat en dat de bomen in Opmeer ook echt zo worden onderhouden. Het lag dus voor de hand dat men daaraan wilde vasthouden.’ Om vat te krijgen op dit idee, bedachten

Wevers en zijn collega’s de bomenexcursie. ‘Op een zonnige middag hebben we het voltallige college van B en W meegenomen op de fiets langs een aantal locaties, waarbij het beeld naar tevredenheid van de bestuurders bleek te zijn. Wij zorgden voor meetinstrumenten om objectief te kunnen vaststellen wat het werkelijke beeld was: A, B, C, D of een combinatie. Het bleek inderdaad dat laatste, voor meerdere leden van het college een eyeopener.’

Picknick bij speeltuin

Nu het college op basis van eigen waarnemingen tevreden was over de plannen, konden die voorgelegd worden aan de gemeenteraad. Wevers: ‘Het beste is natuurlijk als ook de raadsleden en de mensen uit de praktijk er volledig achter staan. Daarom hebben we dezelfde route nogmaals afgelegd, nu met het college, de raad en de Buitendienst. Ook nu was het een zomerse dag; de fietstocht werd afgewisseld met een gezellige picknick bij een natuurspeeltuin. De raadsleden kwamen niet alleen tot dezelfde ontdekking als de leden van het college, het was ook zowel aangenaam als nuttig om op een laagdrempelige manier ervaringen uit te wisselen met de mensen van de Buitendienst. Dat werkt ook door in de samen-

werking; gewoonlijk gaat het er wat formeler aan toe.’

ABC-beeldkwaliteit

Als slot van de excursie kregen de deelnemers de keuze tussen drie mogelijke beheersvarianten: versoberd B-beheer (kostenbesparend), beheer op B-kwaliteit of ABC-beheer, waarbij in de uitvoering ruimte is voor de passendste beeldkwaliteit. Dat de eerste twee opties niet voldoen aan de beleidsdoelstellingen van klimaatadaptatie en biodiversiteit is voor iedereen duidelijk. Ook is de meerwaarde van de ABC variant ten aanzien van deze doelstellingen duidelijk.

Lantaarnpalen, hondenpoep en onkruid op de stoep

De communicatie over het nieuwe groenplan is pas compleet als naast de gemeenteraad en de Buitendienst ook bewoners zijn geïnformeerd. Wevers: ‘Gewoonlijk gebeurt dat met een inloop- of informatieavond, waar dan een klein aantal omwonenden op afkomt. Vooral mensen van een bepaalde generatie die veel tijd hebben, niet laat uit hun werk komen of kinderen naar bed moeten brengen. De discussies gaan meestal niet over de kwaliteit van het groen, maar over lantaarnpalen, hondenpoep en onkruid op de stoep. Soms lopen de emoties hoog op, zodat moet worden opgeroepen om respectvol met elkaar om te gaan.’

Online reacties

Wevers vertelt dat zijn zoon hem op het idee bracht om het anders aan te pakken: ‘Volgens hem bereik je mensen die vaak gebruikmaken van bijvoorbeeld het speeltuintje beter via een presentatie op internet. Daarom hebben we de plannen in een webomgeving geplaatst, waar mensen er ook op kunnen reageren, en dat werkt inderdaad beter. Daarnaast blijven de informatiebijeenkomsten bestaan; samen met de reacties via de webomgeving krijgen we voldoende feedback op de plannen.’ Wevers ziet het helemaal zitten om nieuwe beleidsplannen op deze manier aan de gemeenteraad aan te bieden. ‘De mensen hebben alles kunnen zien, horen, ruiken en proeven; de raad van Opmeer gaat binnenkort goed geïnformeerd en weloverwogen haar keuze maken.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!